

Wyrok z dnia 7 października 1998 r.

II UKN 244/98

Od 1 lipca 1996 r. wskutek zmiany treści art. 232 KPC oraz skreśleniu § 2 w art. 3 KPC nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie: SA Beata Gudowska, SN Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 7 października 1998 r. sprawy z wniosku Teresy R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w P. o objęcie ubezpieczeniem społecznym, na skutek kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 25 lutego 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 25 lutego 1998 r. oddalił apelację Teresy R. od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 25 marca 1997 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w P. z dnia 24 stycznia 1996 r. W decyzji tej organ rentowy stwierdził, że Teresa R. podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 12 stycznia 1995 r. do 31 stycznia 1995 r. oraz od 22 listopada 1995 r. Zdaniem organu rentowego, wnioskodawczyni nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia tej działalności od 1 lutego 1995 r. do 21 listopada 1995 r.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowe ustalenia Sądu Wojewódzkiego. Z ustaleń tych wynika, że od 1 lipca 1994 r. wnioskodawczyni pobierała rentę inwalidzką w wysokości określonej dla II grupy inwalidów. Pismem z dnia 10

stycznia 1995 r. organ rentowy zawiadomił ją, iż od dnia przyznania renty nie podlega ubezpieczeniu społecznemu, a kontynuowanie ubezpieczenia będzie możliwe w razie podjęcia działalności gospodarczej, pod warunkiem złożenia w terminie 30 dni wniosku o kontynuację ubezpieczenia. Teresa R. wniosek taki złożyła 6 lutego 1995 r., w okresie którym nie prowadziła działalności gospodarczej z powodu choroby.

W dniu 24 listopada 1995 r. wnioskodawczynie zawiadomiła Urząd Skarbowy o wznowieniu działalności gospodarczej od 1 lutego 1995 r. oraz o jej zawieszeniu na czas nie określony od tego dnia. Działalność gospodarczą podjęła 22 listopada 1995 r.

Zdaniem Sądu Wojewódzkiego, które podzielił Sąd Apelacyjny, organ rentowy postąpił słusznie, obejmując wnioskodawczynię ubezpieczeniem społecznym jedynie w okresie, w którym prowadziła działalność gospodarczą. Warunkiem ubezpieczenia społecznego na wniosek jest dalsze prowadzenie tej działalności mimo przyznania renty inwalidzkiej.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że wnioskodawczynie z chwilą nabycia prawa do renty inwalidzkiej nie podlegała już obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu działalności gospodarczej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą - jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250 ze zm.). Zgłoszony przez nią dopiero 6 lutego 1995 r. wniosek o kontynuowanie ubezpieczenia społecznego, w oparciu o przepis art. 3 ust. 3 wspomnianej wyżej ustawy, nie mógł odnieść zamierzonego skutku. Wnioskodawczynie zawiesiła działalność gospodarczą z dniem 1 lutego 1995 r. z powodu choroby. W dacie złożenia wniosku nie prowadziła już działalności gospodarczej w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą a kontynuować dobrowolnie ubezpieczenie mogą tylko osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że opłacanie składki na ubezpieczenie społeczne w terminie ale w okresie zawieszenia działalności, w czasie niezdolności do pracy, nie rodzi skutków prawnych.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że twierdzenie wnioskodawczynie, iż zachowała prawo do zasiłku chorobowego, ponieważ stała się niezdolną do pracy następnego dnia po ustaniu ubezpieczenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej do dnia 31 stycznia 1995 r. byłoby, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zasadne wówczas gdyby chodziło o ubezpieczenie społeczne z mocy ustawy lub gdyby wniosek o

kontynuowanie ubezpieczenia został złożony w okresie prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd Apelacyjny zaakcentował, że wbrew zarzutom apelacji, wnioskodawczyni nie udowodniła, aby wniosek o kontynuowanie ubezpieczenia społecznego złożyła już w styczniu 1995 r.

Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że wnioskodawczyni na rozprawie apelacyjnej stwierdziła, że zawiadomiła organ rentowy o zamiarze kontynuowania ubezpieczenia społecznego w dniu 12 stycznia 1995 r., tego samego dnia, w którym złożyła pismo do Urzędu Skarbowego o zawieszeniu działalności gospodarczej. Pismo to jednak wpłynęło do Urzędu w dniu 24 listopada 1995 r. [...], a przeciwko twierdzeniom wnioskodawczyni przemawia treść jej pisma z dnia 4 czerwca 1995 r. [...].

W kasacji pełnomocnik wnioskodawczyni zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie przepisów postępowania przez nieustalenie, czy wnioskodawczyni faktycznie dokonała w dniu 4 lutego 1995 r. wpłaty składki na ubezpieczenie społeczne. Według wnoszącego kasację dowód zapłacenia składki za styczeń 1995 r. w dniu 4 lutego 1995 r. znajduje się w książeczce wpłat NKP [...].

Nieprzeprowadzenie tego dowodu z urzędu stanowi, zdaniem wnoszącego kasację, istotne naruszenie przepisów postępowania i uzasadnia wniosek o uchYLENIE zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Sąd Najwyższy rozpatruje sprawę w granicach kasacji. Z urzędu bierze pod uwagę jedynie nieważność postępowania (art. 393¹¹ KPC).

Kasacja oparta została na zarzutach naruszenia przepisów postępowania. Wnoszący kasację wprawdzie nie sprecyzował, jakie przepisy postępowania Sąd Apelacyjny naruszył, ale w uzasadnieniu zarzucił, że Sąd ten nie przeprowadził z urzędu postępowania dowodowego celem ustalenia, na podstawie dowodu wpłaty składki na ubezpieczenie społeczne, kiedy wpłata ta została faktycznie dokonana.

Wnoszący kasację zdaje się nie zauważać zmiany treści art. 3 KPC w brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 43, poz. 189), polegającej na skreśleniu § 2 tego przepisu, przez co usunięta została zasada odpowiedzialności sądu za treść postępowania dowodowego, a także zmiany treści art. 232 KPC, który zobowiązuje strony do wskazywania dowodów dla potwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Wobec obowiązującej na mocy wspomnianej ustawy z dnia 1 marca 1996 r. do 1 lipca 1996 r. treści przytoczonych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, zarzuty kasacji dotyczące niepodjęcia przez Sąd Apelacyjny działania z urzędu są chybione. Niezależnie od tego Sąd Najwyższy zauważa, że powołany w kasacji dowód został przeprowadzony przez Sąd Apelacyjny na rozprawie w dniu 25 lutego 1998 r. Z treści protokołu rozprawy wynika, że wnioskodawczyni okazała książeczkę wpłat na ubezpieczenie społeczne NKP [...]. Z protokołu rozprawy wynika także, iż w okazanej książeczce NKP [...] brak jest potwierdzenia, za jaki miesiąc została dokonana wpłata z dnia 4 lutego 1995 r.

W tej sytuacji kasacja oparta na zarzucie „nieprzeprowadzenia tego dowodu z urzędu” przez Sąd Apelacyjny podlega oddaleniu.

Dlatego też Sąd Najwyższy na mocy art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====